2021-05-19

Kravspecifikation för Certifiering av Ventilationsrengörare

Inledning

I lag (SFS 2010:900 – 8 kap. 4§ och 5§) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk mm (BVL) anges att byggnadsverk under förutsättning av normalt underhåll under en ekonomisk rimlig livslängd skall uppfylla väsentliga tekniska egenskapskrav ifråga om bland annat säkerhet i händelse av brand samt skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön.

Luftens kvalitet utgör en väsentlig egenskap i ett byggnadsverks inre miljö. Med luftkvalitet ska förstås luftens omsättning (ventilation), renhet, relativ luftfuktighet och temperatur.
Rena ventilationskanaler och luftfilter är väsentliga komponenter för att säkerställa inomhusluftens kvalitet med hänsyn till hygien, hälsa och miljö. Föroreningar i ventilationssystem kan orsaka brand eller förstärka brandförloppet vid händelse av brand. Krav på rena ventilationssystem omfattar även imkanaler i storkök beroende på en ökad brandrisk då dessa kanaler kan innehålla omfattande mängd med fett från grillkök eller motsvarande.

För att säkerställa kvaliteten på utfört arbete efter rengöring av ventilationssystem har denna kravspecifikation för certifiering av ventilationsrengörare upprättats i samråd med branschorganisationen för ventilationsrengörare - RSVR.

Kravspecifikationen för certifiering av ventilationsrengörare är upprättad i enlighet med kraven i standarden för ackreditering ISO/IEC 17024.

Underhåll av kravspecifikationen

Riksförbundet Sveriges Ventilationsrengörare (RSVR) och Kiwa Sverige AB upprättar och underhåller genom samråd kravspecifikationen för certifiering av ventilationsrengörare.
I samrådet ingår även underhåll och utveckling av utbildningar med kunskapsprov för certifiering.

De allmänna råden i regeltexten innehåller rekommendationer om och exempel på tillämpningen av regler i denna författning. De allmänna råden föregås av texten ”Allmänt råd” och är skrivna med mindre och indragen text omedelbart efter den regel de hänför sig till.

Termer som inte särskilt förklaras i denna certifieringsordning har den betydelse som anges i Terminologicentrums publikation Plan- och byggtermer 1994, TNC 95, plan- och bygglagen (2010:900), PBL, eller plan- och byggförordningen (2011:338), PBF samt BBR.

Allmänt

1§ Den sökandes teoretiska kunskap, praktiska erfarenhet, lämplighet samt kunskap om ventilationsrengöring prövas enligt regelverket för certifiering av Kiwa, nedan kallat certifieringsorganet.

2§ Certifierad Ventilationsrengörare skall efter utfört rengöringsarbete upprätta protokoll.
Detta skall visa vilket arbete som har utförts och om rengöringen har medfört förändringar av ventilationssystemets funktion för hela eller delar i ventilationssystemet.

Behörighetsklasser för certifierade ventilationsrengörare

Nivå N

Certifierad person med nivå N har behörigheten att utföra uppdrag inom yrkesområdet rengöring av enkla ventilationssystem i mindre bostadshus, kontor, och likvärdiga byggnader. Enkla ventilationssystem är system med låg eller ingen integrationsnivå mellan andra tekniska system såsom system för uppvärmning, komfortkyla eller ventilation, till exempel S- eller F-system.

Nivå K

Komplexa ventilationssystem är system som inte är enkla ventilationssystem, till exempel FT- eller FTX-system.
Komplexa ventilationssystem omfattar även imkanaler i storkök samt imkanaler installerade i fartyg.

Krav på allmän teknisk kunskap

3§ För erhållande av certifikat skall sökanden ha allmän teknisk kunskap genom avlagd examen eller praktisk erfarenhet från ett av nedan exempel.

1. Lägst 2-årigt gymnasium med tekniskt program.
2. Eller annan likvärdig utbildning.
3. Praktisk erfarenhet i 5 år med rengöring av ventilationskanaler, rökkanaler eller imkanaler.
4. Certifikat enligt tidigare certifieringsregler för ventilationsrengörare.

Allmänt råd
Utbildning skall ha skett inom lämpligt fackområde t.ex. Maskin-, VVS-, Bygg- eller Installationstekniskt program eller utbildningar för Skorstensfejare.

Krav på erfarenhet från praktiskt arbete

4§ För nivå **N** skall sökanden under minst 2 år har arbetat med ventilationssystem i drift och där det skall ha ingått arbete med rengöring av enkla ventilationssystem. Med ventilationssystem avses även imkanaler.
Den sökande skall även varit verksam inom ett eller flera av följande områden enligt nedan:

1. Tillverkning av ventilationssystem
2. Montering av ventilationssystem
3. Annan verksamhet som är knuten till arbeten med ventilationssystem

5§ För nivå **K** skall sökande under minst 5 år arbetat med ventilationssystem i drift och där det skall ha ingått arbete med rengöring av komplexa ventilationssystem. Med ventilationssystem avses även imkanaler.
Den sökande skall även ha varit verksam inom ett eller flera av följande områden enligt nedan:

1. Tillverkning av ventilationssystem
2. Montering av ventilationssystem
3. Annan verksamhet som är knuten till arbeten med ventilationssystem

Allmänt råd
Komplexa system kan vara imkanaler i storkök eller fartyg, ventilation i sjukhus, laboratorier eller liknande system med höga krav på systemet och inomhusluften.

Krav på lämplighet för uppgiften

6§ Sökandes lämplighet för uppgiften skall styrkas med lämplighetsintyg.
Intygsgivaren skall ha, eller har haft, en nära arbetsrelation till personen såsom arbetsgivare, uppdragsgivare eller liknande.

Krav på kompetens och kunskap

7§ Sökandens kompetens och kunskap ska dokumenteras genom skriftligt kunskapsprov arrangerat av RSVR för nivå N eller nivå K. Godkänt resultat skall visas genom intyg från kursansvarig.

8§ Om så behövs får certifieringsorganet i samråd med RSVR bestämma den sökandes kompetens genom särskild kunskapsprövning.

Ansökan om certifikat

9§ Ansökan om prövning för certifikat ställs till certifieringsorganet.

10§ Till ansökan skall bifogas vidimerade kopior av skol- eller examensbetyg, arbetsgivarintyg, tjänstgöringsintyg, lämplighetsintyg samt de övriga handlingar som den sökande önskar åberopa och som styrker den sökandes kompetens.

Giltighetstid för certifikat

11§ Certifikat och beslut utfärdas med en giltighet om 5 år från beslutsdatum.

Rapporteringsskyldighet

12§ Certifierad Ventilationsrengörare ska årligen lämna in rapport till certifieringsorganet med uppgifter dels om genomförda uppdrag som ventilationsrengörare, dels om fortbildning inom de områden som omfattas.

Årlig rapport ska innehålla fullgjorda uppdrag under året med en omfattning om minst trehundra timmar av projekt som motsvarar nivån för certifikatet N respektive K.

Under certifikatets giltighetstid kan 1 års arbetsuppehåll medges. Arbetsuppehåll är också en typ av årlig rapportering.

Omcertifiering – förlängning av giltighetstiden

13§ För att få ett nytt beslut om certifiering, när ett tidigare beslut går ut, ska den sakkunnige genomgå en förenklad kompetensprövning eller en förnyad fullständig kompetensprövning.
Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad fullständig kompetensprövning.

Lämplighet enligt 6§ ska dock alltid prövas.

> *Allmänt råd*
> Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva lämplighet, räcka att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att den sökande skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som omfattas.
> Särskilda skäl som gör att det krävs en förnyad fullständig kompetensprövning kan vara att den sökande inte genomfört uppdrag i tillräcklig omfattning under den senaste femårsperioden.

Återkallande av certifikat

14§ Har den sakkunnige visat sig uppenbart olämplig för uppgiften eller erhållit certifieringen på felaktiga grunder får det organ som utfärdat certifieringen återkalla denna.

> *Allmänt råd*
> Olämplighet kan bestå i att man har varit oskicklig i arbetet.
> Felaktig användning av certifikat eller certifieringsmärke kan även utgöra grund för återkallande av certifikat eller märkesrätt.

15§ Beslut om återkallande skall fattas av certifieringsorganet i samråd med RSVR.
Före beslut om återkallande skall yttrande inhämtas från berörda parter.

Överklagande

16§ Överklagande sker i samråd mellan certifieringsorganet Kiwa och branchorganisationen RSVR. Överklagan skall vara insänt senast tre veckor efter att beslutet har meddelats sökanden.

Certifikatsförteckning

17§ Certifieringsorganet upprättar aktuella listor över giltiga certifikat.
Listorna skall vara tillgängliga på Kiwa hemsida.

Förvaltning av kravspecifikationen

18§ Denna kravspecifikation finns tillgänglig hos Kiwa och kan beställas från:

Kiwa Sverige AB
Campus Gräsvik 1,
371 75 Karlskrona
Tel. vx 0455-30 56 00
Epost: se.bygg@kiwa.com